

Een paar maanden later, den 24 Februari 1676, deed de onbekeerlijke, die van de leidsche hoogeschool nog niet genoeg had, zich voor de derde maal als academieburger inschrijven.

In eene, minstens reeds in 1679 verschenen *Apologie Van den Autheur Tegen zijne Lasteraars* geeft Bontekoe zijne lezing over het te Leiden gebeurde. Ontaarde menschen — zegt hij — geven hem na, dat hij voor eenige jaren aldaar gedisputeerd had dat er geen God was (o gruwel boven alle gruwelen! roept hij uit) en dat curatoren hem gebannen hadden; en hij verhaalt ongeveer aldus:

Omstreeks 4 of 5 jaren geleden, in den tijd toen er waren die van den predikstoel verkondigden, dat er zoo groote oorlog over den Staat gekomen was tot straf van zulke gruwelen en nooit bijna gedachte ketterijen als het toelaten der leer van Coccejus en Descartes, en dat er geen ander middel was om den vertoornden God te stillen dan met haast alle die ministers van cocceanen en cartesianen uit kerk en school te verjagen, hield hij zich om bijzondere redenen te Leiden op en ging er nu en dan deschoolsche disputen hooren. Hevig werd toenmaals getwist en 2 theologische professoren hadden een man uit Utrecht, „van waar men wel meer twistvogels over Holland heeft doen vliegen”, te hulp geroepen om Coccejus „door den nevel eener zotte filosofie te verduisteren”. Hoorende zoo bot en grof, zoo openlijk en onbeschaamd Descartes nageven dingen, die deze nooit gedacht of geschreven had, „nam hij eindelijk de defensie van dezen grooten geest, zoo valsch beticht van een ignorant”. Verscheidene studenten, meenende dat het lang genoeg was tegenover een man, die daar opzettelijk gekomen was om waarheid en reden te bestrijden, maakten er door lachen en stampen een einde aan. De utrechtenaar beklagde zich bij de justitie, maar werd een en andermaal door schreeuwen, lachen en geraas van handen in zijn dispuut gestoord. Op een zaterdag, onderricht dat de levenmakers niet tegenwoordig zouden zijn, ging Bontekoe het steekspel hervatten en, op de twijfeling vallende, toonde hij aan, dat Descartes nooit getwijfeld of geleerd had dat men moest twijfelen aan God. En nu beweert men — zegt hij — dat Bontekoe geleerd heeft contrarie. „Na dit dispuut hebben curatoren, door inductie van ik weet niet wien, tegen alle recht en rede hem verboden om weder te disputeeren met dezen geleerden man, geroepen om Descartes onschuldig te persecuteeren.” Later bleek hem, dat de secretaris van curatoren geen order tot interdictie had. Hij was sedert nog geruimen tijd te Leiden gebleven, dus niet gebannen. Het interdict was *ipso jure* nul, want noch professor noch student zijnde, stond hij niet onder de censuur van curatoren.

Dr. Krul meent in zijne *Hage-doctoren*, dat Bontekoe van 1672 tot 1679 de practijk in de Hofstad uitoefende. Daar wij hem er nog in 1680 zullen vinden en zijn levensbeschrijver zegt, dat hij daar bijna 5 jaren „te veld” was, behoeven wij zijn hernieuwd student zijn te Leiden niet te doen samengaan met zijne werkzaamheid te 's-Gravenhage, waartegen overigens weinig bezwaar